

Miljöredovisning 2020

Dnr 00178-2021

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige godkänna Miljöredovisning 2020.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten har under många år arbetat långsiktigt och systematiskt med sitt miljöarbete. Det är en styrka att som länets största arbetsgivare med verksamhet i länets alla kommuner kunna jobba med miljöfrågor. Uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig ger regionen ytterligare ett viktigt uppdrag i att skapa förutsättningar för ett hållbart miljöarbete i Norrbotten.

Sammanfattning

Detta är det sextonde året som en miljöredovisning tas fram. Redovisningen ger en samlad bild av hur miljöarbetet har utvecklats det senaste året men även över tid. Fokus ligger på uppföljning av miljöpolicyens prioriterade områden och miljöstrategins mål. Miljöredovisningen redovisar således miljöarbetet ur följande synvinklar: regional utveckling, infrastruktur/transporter, e-samhället, innovationer, inköp, återbruk och avfall samt energi. Från och med 2021 kommer miljöredovisningen ingå i hållbarhetsredovisningen som baseras på en ny hållbarhetsstrategi som håller på att tas fram.

Ärendet

Nedan lyfts huvuddragen i miljöredovisningen fram:

Regional utveckling

Region Norrbotten har under lång tid arbetat för hållbar regional tillväxt. I den regionala utvecklingsstrategin, och de flesta strategier, program och utvecklingsarbeten Region Norrbotten bidrar till beskriver omställning som en nödvändig utgångspunkt för att en hållbar utveckling ska bli verklighet.

Satsningar inom hållbarhetsintegrering som påbörjats under 2020 kommer att främja hållbarhet inom fyra områden av regionalt utvecklingsarbete; Strukturbild för Norrbotten, Kompetensförsörjning, Finansiering samt Kommunikation och lärande.

Transporter/Infrastruktur

Kraven på miljöbilar har höjts, vilket innebär att fordonsparken inte uppnår miljöplanens målet om att 80 procent av fordonsparken ska vara miljöbilar 2020. För att klara det ökade kravet att använda miljöbilar måste laddstationer installeras ute på regionens fastigheter så tjänsteresor med el och laddhybrider är möjligt.

Tjänsteresor har minskat under året. Tjänsteresor med flyg har minskat med 80 procent, tåg med 90 procent och bil 33 procent. Resultaten är kraftigt

minskade utsläpp av koldioxid från tjänsteresor. Resfria möten har samtidigt ökat kraftigt.

Under 2020 har antalet digitala besök i vården ökat kraftigt och sjukresor för att ta sig till fysiska besök har minskat till följd av pandemin. Ett minskat resande innebär i sin tur miljövinster i minskad mängd klimat-påverkade utsläpp. Antalet ersatta sjukresor minskade med 26 procent totalt 2020 jämfört 2019. Kollektivtrafiken har minskat mest (buss 37,5 procent och tåg 35 procent)

Flygtimmarna med Norrbottens ambulanshelikopter minskade 22 procent jämfört med 2019. Flygtimmarna med ambulansflyget ökade med 1 procent.

Digitalisering

Digitalisering bidrar till att minska hälso-och sjukvårdens miljöpåverkan framförallt genom att fysiska besök ersätts med digitala och därigenom minskar antalet vårdrelaterade resor. Samtidigt bidrar en ökning i distansarbete i verksamheten till minskat resande både lokalt, till och från arbetsplatser, såväl som regionalt och nationellt då möten, utbildningar och konferenser ersätts med digitala alternativ. Under 2020 har ca 15 nya videoinstallationer utförts till verksamheter i länet och elva krisledningsrum med videokommunikation installerats.

Under 2020 har en snabb omställning skett där vård som tidigare förut-satt besök på hälsocentralen eller sjukhuset har ersatts med digitala alternativ. Digitalen erbjuder Norrbottens invånare en digital ingång till första linjens vård. Via tjänsten Digitala vårdbesök erbjuds patienter möjligheten att kunna genomföra planerade vårdbesök på distans. Patienter kan ansluta till det digitala vårdbesöket via dator eller mobil, utan att behöva resa till sjukhuset/hälsocentralen.

Region Norrbotten är en samverkanspart i projektet Predictive Movement som syftar till att skapa en digital plattform som blir en samverkansplats för transporter av människor och gods med hjälp av artificiell intelligens (AI).

Innovationer

Under året har åtta idéer inkommit till idéplats.se varav en godkändes och arbetas vidare med som ett förbättringsarbete. En innovation för att möjliggöra vistelse utomhus för patienter med trakeotomi har testats och går nu vidare för mer forskning och kommersialisering.

Division Folk tandvård har fortsatt stort fokus på ökat nyttjandet av digital teknik, bland annat av miljöskäl. Under Pandemin har denna process av naturliga skäl snabbats på. Antalet digitala konsultationer mellan allmän- och specialisttandvård ökar stadigt. Detta medför att patienterna slipper resa till klinker och att specialisttandläkare slipper resor ut i länet.

Det strategiska arbetet innovationsarbetet har under året varit att genomföra Norrbottens smartspecialiseringsstrategi.

Inköp

Mål och roller måste förtydligas, resurser och kompetens måste säkerställas från regionledningen om detta arbete ska prioriteras och målen i Agenda 2030 uppfyllas. Frågan har lyfts till divisionschef för Division Service under 2020.

Återbruk och avfall

Återanvänd utrustning har ökat något sedan föregående år. Verksamheterna är intresserade av återbruk av såväl möbler som medicinteknisk utrustning. Arbetet med återbruk i regionen är en nationell förebild.

Bättre digitala verktyg behövs för att lättare kunna se vad som finns för återbruk.

Energi

Effektiviseringsarbetet har varit framgångsrikt under många år.

El- och värmeanvändningen minskar stadigt år från år. Miljömålen uppfylls inte i form av nyckeltal kW/m². Utifrån absoluta tal och norrbottniska förutsättningar är resultatet mycket bra.

Pandemins konsekvenser

Pandemin har givetvis även påverkat regionernas miljöarbete.

Omprioriteringen av vårdinsatser och minskningen av annan smittspridning till följd av krisen påverkar exempelvis inköp av förbrukningsmaterial och desinfektionsmedel. Brådskan att få fram resurser har i flera fall medfört sänkta eller slopade miljökrav på den globalt ansträngda marknaden.

En ansträngd ekonomi för regionen kan styra bort från dyrare produkter med högre miljöprestanda, såsom en del ekologiska livsmedel.

Avfallsmängderna påverkas av minskad och uppskjuten operationsverksamhet, samtidigt har användningen av engångsmaterial som visir och munskydd ökat kraftigt och sorteringen av sådant material har ändrats över tid, från smittförande till brännbart.

Antibiotikaförskrivningen föll under pandemins första fas, medan bunkring av mediciner i allmänhet ökade markant.

Tjänsteresandet har minskat medan digitala möten ökat, inklusive satsningen gentemot patienter på digitala vårdmöten och digitala vårdcentraler.

Medan kollektivtrafiken har tappat många passagerare har turtäthet och drivmedelsanvändning påverkats i något mindre omfattning, utifrån strävan att hålla igång trafiken och minska trängseln. Behovet av åtgärder för ökad robusthet mot pandemier kan även vara motiverade för klimatanpassning och minskad klimatpåverkan. Det gäller t.ex. ökade lager och ökad andel flergångsprodukter som hanteras lokalt, vilket skulle kunna bidra till en mer cirkulär ekonomi.

Bilagor:

Miljöredovisning 2020

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör

Ekonomi- och planeringsdirektör

Regional utvecklingsdirektör